Školní vzdělávací program pro školní družinu

Identifikační údaje

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Traplice, okres Uherské Hradiště

Adresa školy: Traplice 375

687 04 Traplice

IZO: 600 123 987

IČO: 00 395 404

Jméno ředitele: Mgr. Oldřich Vávra

Vedoucí školní družiny: Dana Žáková

Kontakty: telefon : 572 572 625

e- mail: zstraplice@zstraplice.cz

Zřizovatel: Obec Traplice

687 04 Traplice 404

Kontakty: telefon: 572 572 616

Platnost dokumentu od 1. 9. 2025 razítko školy podpis ředitele

Školní družina - důležitý výchovný partner rodiny a školy
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů
- pomáhá dětem překonávat jejich handicapy
- rozvíjí osobní a sociální kompetence
- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí

Náš program usiluje o rozvíjení zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině.

Konkrétní vzdělávací cíle ve školní družině

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským vzdělávacím zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základních hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou rozvíjeny a posilovány.

1.Kompetence k učení:
-žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, získané poznatky uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

2.Kompetence k řešení problémů:
-žák si všímá dění i problémů a ty jsou mu motivací k řešení dalších problémů a situací
-chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení
-dovede se přizpůsobit změnám, započaté činnosti dokončuje

3.Komunikativní kompetence:
-žák ovládá řeč a vhodně vyjadřuje myšlenky, otázky i odpovědi
-dokáže promluvit na veřejnosti, umí řešit konflikty, nezapomíná, že ke správné komunikaci patří také naslouchání druhým
-komunikuje bez ostychu se svými vrstevníky i dospělými

4.Sociální a interpersonální kompetence:
-žák se učí plánovat, organizovat, odhaduje rizika svých nápadů
-o svých činnostech rozhoduje samostatně a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky
-ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit, respektuje pravidla, je schopen respektovat jiné
-vytváří si pozitivní představu o sobě samém, řídí své chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

5.Občanské kompetence:
-žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit
-dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí – přírodní a společenské
-váží si tradic i kulturního dědictví, které chrání

6.Kompetence k trávení volného času:
-žák umí účelně trávit volný čas, umí si vybrat zájmové činnosti, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
-umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

Obsahy a formy ve školní družině

Školní družina organizuje pravidelnou činnost formou zájmových nebo tělovýchovných aktivit, pořádá příležitostné akce a v průběhu dne nabízí spontánní aktivity. Dále umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování specifickými prostředky ŠD (didaktické hry, tematické vycházky, čtení, hry), jimiž upevňujeme poznatky, které žáci získali ve škole.

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času: - vychovatelka motivuje a navozuje co nejrůznější činnosti, při nabídce nezapomíná na přirozenou zvídavost žáků.

Požadavek dobrovolnosti: - všechny činnosti by měly být přiměřené věku žáků a jejich momentálnímu stavu, žáci by je měli vykonávat na základě vzbuzeného zájmu.

Požadavek zajímavosti a zájmovosti: - činnosti by měly být pro žáky atraktivní, měly by využívat jiné postupy a náměty než ty, které znají ze školy.

Požadavek citlivosti a citovosti: - všechny činnosti by měly žákům přinášet kladné emoce, a to nejen z aktivity samé, ale také z objevování a překonávání překážek.

Požadavek aktivit: - aktivity volit tak, aby v nich mohli být přiměřeně úspěšní všichni žáci, každý z nich se může podílet na tvorbě týdenních plánů, na přípravě činnosti i hodnocení všeho, co společně tvoří.

Časový plán

Časový plán ŠVP školní družiny je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího pětiletého cyklu. Obsahuje výběr možných činností, ze kterých budou vychovatelky volit podle aktuálního složení žáků a tvořivě reagovat na změny.

Vnitřní evaluace činností školní družiny spočívá v průběžném sebehodnocení práce vychovatelky. Vnější hodnocení provádí vedení školy, zřizovatel a Česká školní inspekce. Cennou zpětnou vazbou jsou ohlasy rodičů i názory žáků.

Materiální podmínky

Školní družina využívá pro svou činnost vlastní místnosti, které jsou vybaveny novým nábytkem. Žáci mají k dispozici stolní hry, hračky, dětské časopisy, knihy, sportovní náčiní, výtvarné potřeby. Příležitostně mohou žáci navštěvovat školní tělocvičnu, počítačovou učebnu a školní kuchyňku. Pro pobyt venku dětem slouží nový sportovní areál nad školou a na vycházky chodíme do krásné přírody v okolí školy.

Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují tři vychovatelky. Odborné zaměření si budou nadále prohlubovat v akreditovaných kurzech a samostudiem.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno za úplatu, která se provádí jedenkrát za školní. Platba musí být provedena nejpozději do konce října.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.
Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků ŠD

-bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech zajišťuje každá vychovatelka ve svém oddělení metodicky správným a plánovitým výběrem činností v jednotlivých zaměstnáních
-při úrazu žáka zváží vychovatelka situaci – ošetří sama, zavolá rodiče, lékařskou pomoc
-žák je povinen okamžitě hlásit vychovatelce každé zranění při činnostech

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

-vytváříme vhodnou strukturu režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
-dodržujeme pitný režim
- dbáme na zdravé prostředí užívaných prostorů školní družiny
-ochrana žáků před úrazy: - výrazné označení všech nebezpečných předmětů
- dostupnost prostředků první pomoci

Psychosociální podmínky

-dbáme na klidné prostředí a příznivé sociální klima – otevřenost v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny a školou
-respektujeme potřeby jedince a jeho osobní problémy
-chráníme žáky před násilím a šikanou
- vytváříme podmínky pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny

OBSAH VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ŠKOLNÍ DRUŽINY

Obsah vzdělávacího programu ŠD je inspirován kapitolou Člověk a jeho svět pro 1. stupeň základního vzdělávání, který se člení do dalších pěti tematických okruhů.

Místo, kde žijeme

1. Lidé kolem nás
2. Lidé a čas
3. Rozmanitost přírody
4. Člověk a jeho zdraví

1. MÍSTO KDE ŽIJEME

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence

MŮJ DOMOV

U nás doma	Vyprávíme si o životě rodiny, kreslíme a malujeme, jak trávíme společný volný čas s rodiči.	3,4,5,6
	Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách-kresba, malba, koláž.	3,6
Náš dům	Popisujeme své vlastní bydlení.	2,3,6
	Stavíme náš dům ze stavebnic.	2,3,5
	Zařizujeme si pokoj podle vlastních představ-výtvarné zpracování.	2,3,4,6

NAŠE ŠKOLA

Škola, cesta do školy	Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, co bychom rádi změnili-ilustrace.	1,6
	Seznamujeme se s dalšími zaměstnanci školy.	1,3
	Společně plánujeme zlepšení vybavení místnosti školní družiny-rozhovor, výtvarné návrhy.	2,3,4,6
	Povídáme si o cestě do školy a ze školy.	1,2,4
	Hledáme smysl dopravního značení, sledujeme dodržování pravidel silničního provozu.	1,3,5
	Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů-výroba dopravních značek.	1,3,5,6
	Dopravní prostředky-výtvarný projev, společné hry s danou tematikou.	1,3,5

NAŠE OBEC

Moje vesnice	Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře.	1,3
	Na vycházkách hledáme zajímavosti naší obce.	1,2,5,6
	Navštívíme některé objekty ve vesnici.	1,3,5
	Hrajeme si na návštěvníky naší obce, kteří se ptají, co je u nás zajímavého.	1,2,3
Jak žijeme	Kreslíme, povídáme si na téma-čím chci být.	1,3
	Nakupujeme a prodáváme-hry.	2,3,4
	Představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili.	1,2,3
	Besedujeme o různých povoláních-policista, poštovní doručovatelka, knihovnice… - tematické hry.	1,2,3,5
Knihy a dobrodružství	Jdeme na návštěvu knihovny.	3,6
	Besedujeme o nejoblíbenější knize, vyrábíme obal na knihu, záložku.	1,3,6

	Společně si vyprávíme o hrdinech, o nichž rádi čteme.	1,3,6
	Vyrábíme z různých materiálů postavičky z pohádek, vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi.	1,2,3,6
	Hrajeme loutkové divadlo.	3,4
Vím, kde žiji, jsem Čech!	Cestujeme prstem po mapě, navštěvujeme místa, kde někteří z nás už byli.	1,3,6
	Soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen (jméno města, hradu, zvířete, rostlin…)	1,2,6

TRADICE NAŠÍ OBCE

Jak se žilo dříve	Kreslíme znak obce, povídáme si o historii.	1,3,5
	Besedujeme se staršími spoluobčany, příbuznými.	1,3
Slavnosti a zvyky	Vyprávíme si o místních slavnostech a zvycích.	3,4,5,6
Masopust	Vyprávíme si, co to jsou masopustní zvyky, vyrábíme masky.	1,3,4,6
	Vyzdobíme družinu masopustními maskami.	3,4,5
Hurá jaro	Besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara.	1,3,6
	Zpíváme písně o jaru, tančíme.	1,3,6

2. LIDÉ KOLEM NÁS

RODINA

Obraz naší rodiny	Vyprávíme si o životě naší rodiny.	3,4
	Besedujeme o povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme.	3,4
	Kreslíme a malujeme zážitky ze života naší rodiny (dovolená, oslavy, rodinné akce…)	3,5,6
Den matek	Povídáme si o tom, co pro nás znamenají naše maminky.	1,3
	Vyrábíme dárky pro maminky.	3,4,6

KAMARÁDI

Moji kamarádi	Vyprávíme si na téma: Můj kamarád-výtvarně vyjádříme.	3,4,6
	Kreslíme portréty a z namalovaných podobizen vytváříme skupinový portrét naší družiny.	3,6
	Společně si vyprávíme o tom, jaké vlastnosti má náš kamarád, co se mi na něm líbí a co ne.	2,3,4

Tolerance a pořádek	Hodnotíme prostředí družiny a společně přemýšlíme, jak ji můžeme vylepšit.	6
	Hledáme, kde a jak mohou děti našeho věku pomáhat, besedujeme o tom, proč máme / nemáme kladný vztah ke spolužákům, dospělým …	2,4,6
	Věnujeme se sebeobslužné práci, přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry.	2,5,6
Nejsme všichni stejní	Uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (tělesně, psychicky)	3,5
	Představujeme si, dorozumět se odezíráním-neslyšící, představujeme si pocity nevidomého člověka (zavázané oči, ostatní navigují).	3,4,5
	Cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty vložené do krabice).	3,4

SVÁTKY A OSLAVY

Kouzelný čas Vánoc	Vnímáme atmosféru blížících se Vánoc-adventní čas.	2,3
	Vyprávíme si o vánočních zvycích, zvláště o těch u nás doma.	1,3
	Zpíváme koledy.	1,3,6
	Vyrábíme vánoční ozdoby. Zdobíme družinu i školu vánočními motivy.	1,2,6
Karneval	Vyrábíme karnevalové masky.	2,3,6
	Kreslíme a malujeme zážitky z karnevalu.	3,6
Hody, hody doprovody	Společné povídání o tom, jak slavíme Velikonoce.	1,3
	Vytváříme kraslice a velikonoční dekorace.	1,2,6
	Zpíváme písně s jarní tematikou.	1,6
Den dětí	Připravujeme oslavu Dne dětí, soutěžíme a závodíme.	3,5,6
	Kreslíme a malujeme na téma: Děti z celého světa.	5,6

JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT

Už vím, jak	Seznamujeme se s pravidly slušného chování ve třídě i na veřejnosti.	1,4,5
	Procvičujeme si zásady správného chování (návštěva divadla, kina, restaurace).	1,3,6
	Tančíme lidové tance a připravíme i diskotéku.	3,6
	Soutěžíme v poznávání hudebních nástrojů, malujeme je.	1,6
	Hrajeme scénky na téma-Jak se chovat v dopravních prostředcích.	1,3,5
Mluvím správně?	Cvičíme jazyk (jazykolamy).	1,3
	Dramatizujeme pohádky a také si je vyprávíme.	1,3,6
	Čteme z knih a dětských časopisů pro poslech ostatním.	1,3,6
Zase ta televize	Besedujeme o pořadech, které děti rády sledují.	3,4,6
	Připravíme si vědomostní televizní soutěž a zahrajeme si ji.	2,3,6

3. LIDÉ A ČAS

NÁŠ DENNÍ REŽIM

Den má 24 hodin	Povídáme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se, co jsou povinnosti a co zábava.	1,2,3,6
	Besedujeme nad kresbami s tématy: co nás baví a co ne, čemu věnujeme nejvíce času, co děláme každý den.	1,5,6
	Povídáme si o čase, který promarníme, představujeme si, co by se stalo, kdyby přestal jít čas: jak by bylo ve škole bez rozvrhu hodin, jak by vysílala televize, jak by se jezdilo hromadnou dopravou, vymýšlíme modelové situace.	1,2,3,5
	Vyrábíme si vlastní papírové hodiny s pohyblivými ručičkami.	1,3,6
	Využíváme hry - cvičíme si paměť, postřeh, soustředěnost, pozornost a myšlení.	1,3
	Využíváme počítač pro získávání informací, hrajeme didaktické hry a povídáme si o oblíbených předmětech a naopak.	1,3,5
Náš volný čas	Povídáme si o prázdninách.	1,3,6
	Besedujeme o víkendech…	3,6

JAK SE MĚNÍME

Když jsme byli malí	Vyprávíme si příhody z našeho dětství.	1,3,5
	Besedujeme o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit se.	1,2,3
	Navštívíme mateřskou školku.	3,4,5
Móda včera a dnes	Pořádáme módní přehlídku-porovnáváme co se dříve nosilo s tím, jak se oblékáme dnes.	1,3,5
	Tvoříme modely fantastických klobouků a jiných doplňků, uspořádáme jejich výstavku.	2,6

JAK SE MĚNÍ VESNICE

Změny vesnice	Na vycházkách srovnáváme současný stav domů, ulic s tím, jak to vypadalo dříve.	2,3,5
	Sledujeme rozdíly mezi nově postavenými domy a domy starými, kreslíme domy a ulice naší vesnice.	1,3,5,6

4. ROZMANITOSTI PŘÍRODY

ROSTLINY A ŽIVOČICHOVÉ

Jak se mění stromy	Pozorujeme stromy a jejich změny v jednotlivých ročních obdobích, povídáme si.	1,3,6
	Sbíráme listy, plody, větvičky pro další využití ve výtvarných činnostech (kresba, malba, koláž…), také z nich můžeme vyrábět různé dekorační předměty.	1,3,6
Život v lese	Učíme se poznávat hmyz a brouky-kreslíme je, využíváme knihy jako např. Ferda Mravenec	1,2,6
	Učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu, kreslíme je, modelujeme, vyrábíme krmítka pro ptáčky.	1,4,6
Květiny	Povídáme si o květinách-o jejich podmínkách k životu, pečujeme o ně, pěstujeme, přesazujeme, zaléváme.	1,3,5,6
	Pozorujeme klíčení semínek.	2,6
	Poznáváme léčivé bylinky-učíme se jaký mají vliv na naše zdraví.	1,3,6
Zvířata	Vyprávíme si o domácích zvířatech, o tom, jakou péči potřebují.	1,6
	Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, povídáme si o něm.	1,6
	Besedujeme o životě zvířat v ZOO.	1,3,6
	Na vycházkách poznáváme volně žijící živočichy v našem okolí.	1,3

ROČNÍ OBDOBÍ

Příroda a my	Besedujeme o ročních obdobích, čteme si o přírodě a jejích proměnách.	1,2,3
	Zpíváme písničky o zvířatech a rostlinách.	1,3
	Na vycházkách pozorujeme a poznáváme živočichy, rostliny-procvičujeme v didaktických hrách.	1,2

CHRÁNÍME SI SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Den Země	Vybíráme plakát ke Dnu Země	2,4,5,6
	Pomáháme při úklidu okolí školy, třídíme odpad.	1,5,6
	Besedujeme o tom, jak se má člověk chovat v přírodě.	1,4,5
	Tvoříme výrobky z přírodních materiálů (zvířátka z přírodnin, frotáž, lisování, tisk apod.)	4,6
	Kreslíme, malujeme, modelujeme prehistorické zvíře.	1,6

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

Péče o zdraví	Povídáme si o osobní hygieně a jejím významu.	1,4,5
	Besedujeme o zdravé výživě, vystřihujeme obrázky různých jídel a třídíme je na zdravá a méně zdravá.	1,3,6
	Procvičujeme smyslová vnímání (čich, chuť, hmat) zeleniny, ovoce, koření.	1,3
	Připravujeme různé pokrmy (saláty, pomazánky apod.) a také nealko nápoje.	1,2,6
	Čteme a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, učíme se ošetřovat drobná poranění. Dodržujeme pravidla bezpečnosti při všech činnostech.	1,2,3,5
	Hrajeme si na lékaře a pacienty (ordinace, lékárna, nemocnice).	2,3

VENKU NÁS TO BAVÍ

Sport je zábava	Hrajeme a učíme se pohybové, závodivé a míčové hry.	1,5,6
	Cvičíme a tancujeme při hudbě.	1,6
	Využíváme sportovní zařízení školy-tělocvična, sportovní areál nad školou, k různým sportovním aktivitám.	1,5,6